

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru respingerea sesizării deputatului Victor
Cecan privind interpretarea dispozițiilor art.2, 38,
109, 112 și 113 din Constituția Republicii Moldova

din 17.02.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.24-25/19 din 11.03.1999

* * *

Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor

cu participarea grefierului Tatiana Berladean, audiind în ședință publică informația judecătorilor-raportori Nicolae Chiseev și Constantin Lozovanu asupra examinării preliminare a sesizării depuse în conformitate cu art. 19 și 44 din Codul jurisdicției constituționale,

a c o n s t a t a t :

1. În sesizarea depusă la 27 ianuarie 1999 deputatul Victor Cecan solicită Curții Constituționale interpretarea dispozițiilor art. 2, 38, 109, 112 și 113 din Constituție și roagă să se explice dacă Parlamentul este în drept să prelungească, prin actele sale, mandatul consiliilor locale alese (raionale, orășenești, sătești), precum și al primarilor aleși în cazul în care nu este stare de urgență, de asediu și de război.

Autorul sesizării menționează că Legea Supremă statuează și garantează principiile de bază ale administrării publice locale. Autoritățile administrării publice locale nu pot fi numite și nici revocate de autoritățile centrale, ele se aleg și se revocă de către cetățenii din unitățile administrativ-teritoriale respective.

Alegerile sînt un criteriu al descentralizării, întemeiate pe exercitarea liberă de către cetățeni la nivel local a drepturilor și libertăților lor și un element important al statului de drept. Descentralizarea este asigurată prin participarea activă a cetățenilor la activitatea autorităților publice locale, la alegeri, prin revocarea, în caz de necesitate, a reprezentanților administrației publice locale, precum și prin controlul asupra hotărîrilor luate de aceștia.

Din cele menționate rezultă că anume voința poporului stă la baza activității autorităților locale. Termenul de exercitare a atribuțiilor autorităților locale eligibile poate fi prelungit de autoritățile centrale printr-un act doar în cazul stării de urgență, de asediu și de război.

În același timp, unele persoane angajate în procesul legislativ tratează neunivoc această dispoziție, considerînd că mandatul autorităților locale poate fi prelungit de organul legislativ suprem și în alte cazuri decît în cazul stării de urgență, de asediu și de război.

2. Prin art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție Curții Constituționale i se conferă atribuția de interpretare a Constituției. Sensul acestei dispoziții constituționale rezidă în faptul că doar Curtea poate interpreta Constituția, nici un alt organ al puterii de stat nu este în drept s-o facă. Interpretarea dată dispozițiilor constituționale poartă caracter oficial și obligatoriu, are incidență asupra tuturor subiecților raporturilor juridice și cuprinde multiple probleme. Hotărîrile Curții de interpretare a Constituției au o mare importanță și pentru procesul legislativ. Nici un organ al puterii de stat nu este în drept să adopte acte normative, alte acte juridice care intră în contradicție cu dispozițiile constituționale ce au fost interpretate de Curtea Constituțională.

Avînd în vedere importanța interpretării dispozițiilor constituționale, față de sesizările pentru interpretarea Constituției, depuse la Curtea Constituțională, sînt avansate exigențe deosebite. La baza regulilor de acceptare a sesizărilor pentru interpretarea

Constituției stă principiul separației și colaborării puterilor (art. 6 din Constituție). Curtea examinează doar sesizările de interpretare a dispozițiilor constituționale ce cuprind probleme juridico-constituționale concrete, dispoziții care vizează doar norme constituționale concrete, dar nu capitole ale Constituției sau Constituția în întregime. Curtea nu examinează sesizările de interpretare a noțiunilor din Constituție, exceptând cazurile de explicare a sensurilor lor speciale, care influențează direct volumul drepturilor și libertăților subiecților raporturilor juridico-constituționale.

Pentru motivele arătate, sesizarea deputatului Victor Cecan nu poate fi acceptată pentru examinare. Analizând conținutul sesizării, Curtea constată că autorul ei solicită interpretarea următoarelor articole din Constituție: despre suveranitatea și puterea de stat (art. 2), despre dreptul de vot și dreptul de a fi ales (art. 38), despre principiile de bază ale administrării publice locale, organizarea administrativ-teritorială și autoritățile locale (art. 109, 112, 113). Dispozițiile constituționale menționate nu sînt legate între ele, conțin diferite norme, prin urmare, sesizarea prin care se solicită interpretare simultană, în aceeași hotărîre a Curții Constituționale, a cîtorva dispoziții din Constituție nu poate fi admisă.

Sesizarea nu poate fi acceptată pentru examinare și din cauza că în ea se solicită interpretarea unei norme neprevăzute de Constituție, ceea ce contravine sensului juridic al interpretării.

Curtea nu poate reține nici motivul pentru care autorul a depus sesizarea - opiniile diferite ale persoanelor angajate în procesul legislativ în problema prelungirii de către organul legislativ suprem a mandatului autorităților locale.

Avînd în vedere dispozițiile Constituției și ale Legii cu privire la Curtea Constituțională, sesizările pentru interpretarea prevederilor constituționale nu trebuie să aibă caracter cognitiv, ele trebuie să conțină indicii asupra percepției neunivoce a dispozițiilor constituționale de către subiecții cu drept de sesizare, în virtutea funcțiilor oficiale deținute de aceștia.

Pentru considerentele expuse și conducîndu-se după art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 40 alin. (3) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

D E C I D E :

1. Respinge sesizarea deputatului Victor Cecan pentru interpretarea dispozițiilor art. 2, 38, 109, 112 și 113 din Constituție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 17 februarie 1999.